

27.09.2023r.

Szkolny Program *Wychowawczo - Profilaktyczny*

I Liceum Ogólnokształcące
im. Adama Asnyka w Kaliszu

rok szkolny 2023/2024

I. Podstawa prawna

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (DZ. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zmianami)
2. Konwencja o Prawach Dziecka z dnia 20 listopada 1989 roku (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526)
3. Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 2215 ze zm.).
4. Ustawa o Systemie Oświaty z dnia 7 września 1991 roku tekst jednolity (DZ. U. z 2018 poz. 1457)
5. Rozporządzenie MEN z dnia 10 czerwca 2015 roku w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych. (DZ. U. z 2015 r. Nr 843)
6. Rozporządzenie MEN z 21 grudnia 2016 roku w sprawie w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016, poz. 2223)
7. Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 roku w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (DZ.U. z 2015 roku, poz. 1249)
8. Rozporządzenie MEN z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 roku Nr 61, poz. 624 z późniejszymi zmianami)
9. Rozporządzenie MEN z dnia 27 sierpnia 2012 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012r. poz. 977)
10. Art. 4, art. 24, art. 84, art. 98 oraz art. 26 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. –Prawo oświatowe (Dz.U. z 2018 roku poz. 996)
11. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. 2017 rok, poz.882)
12. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 2019 roku, poz.638)
13. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu

- alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1286) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4 sierpnia 2015 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
14. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124). Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 10 maja 2018r. (Dz.U. z 2018 roku, poz. 1030)
 15. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977 oraz z 2014 r. poz. 803)
 16. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 199)
 17. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
 18. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
 19. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018r. zmieniające rozporządzenie z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. poz.214)
 20. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 lutego 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
 21. Statut I Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka w Kaliszu.
 22. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024.

II Założenia programu

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły skierowany jest do uczniów I Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka w Kaliszu. Realizowany będzie przy pełnej współpracy wszystkich zainteresowanych stron: uczniów, ich rodziców/opiekunów, nauczycieli, pracowników szkoły oraz podmiotów zaangażowanych w edukacyjną, wychowawczą i opiekuńczą działalność szkoły. Ideą programu jest wsparcie młodych ludzi w kształtowaniu charakteru, poczucia własnej wartości, przygotowaniu do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, uczestniczenia w działalności publicznej, kształtowanie postawy patriotycznej. Wychowanie młodego pokolenia należy do zadań rodziny i szkoły, która w swoich działaniach uwzględnia wolę rodziców oraz państwa. Proces wychowawczy polega na wspomaganie młodych ludzi w ich rozwoju i jest uzupełniany działaniami profilaktycznymi, mającymi na celu wspieranie młodzieży w pokonywaniu trudności stojących na drodze ich właściwemu rozwojowi oraz ograniczenie i likwidowanie czynników szkodliwych. Treści i działania wychowawcze i profilaktyczne dostosowane są do potrzeb rozwojowych młodzieży, wynikają z zaleceń instytucji państwowych (stosowne ustawy, rozporządzenia, priorytety MEN itp.) oraz diagnozy przeprowadzonej na początku roku szkolnego. Niniejszy program wskazuje młodzieży korzyści płynące ze zdrowego stylu życia, dbałości o właściwe relacje międzyludzkie, pokazuje drogi zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno uzdalniających do odpowiednich decyzji, kształtuje umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych oraz postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu. Program stwarza uczniom warunki do samorealizacji, stawania się zdrowym fizycznie, psychicznie i społecznie, rozwoju zainteresowań i systemu wartości, przeciwdziałania czynnikom szkodliwym dla zdrowia oraz kształtuje właściwe postawy społeczne wobec problemu uzależnień. Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły inicjuje cykliczne działania, których skutkiem będzie systematyczne podwyższanie skuteczności podejmowanych przedsięwzięć wychowawczych i profilaktycznych. Nacisk należy położyć na ochronę i wzmacnianie zdrowia psychicznego młodzieży. Będzie ono możliwe dzięki prowadzonym w szkole procedurom ewaluacyjnym. Mimo, że wychowanie i profilaktyka są procesami odrębnymi są ze sobą ściśle powiązane. To, co łączy wychowanie i profilaktykę – jest to aspekt wartości i norm, w nawiązaniu do których są prowadzone działania. Zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły należy uwzględnić w programach nauczania oraz podczas zajęć z wychowawcą. Program zakłada wybór najbardziej skutecznych form

oddziaływania, a jego długoterminowe działanie umożliwi jego korektę w celu lepszego dostosowania do potrzeb uczniów i pracowników szkoły. Na podstawie szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego nauczyciele wychowawcy tworzą programy wychowawcze klas.

III. Cele programu:

1. Umożliwienie wszechstronnego rozwoju każdego ucznia w sferze intelektualnej, emocjonalnej, moralno-społecznej i zdrowotnej ze szczególnym uwzględnieniem komfortu psychicznego młodzieży.
2. Przygotowanie młodzieży do dorosłości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na dobro, prawdę, piękno.
3. Wspieranie młodzieży w procesie dalszego kształcenia i właściwego wyboru zawodu.
4. Rozwijanie patriotyzmu i uczenie poszanowania dla tradycji.
5. Przeciwdziałanie wewnętrznemu zagubieniu oraz negatywnym wpływom zewnętrznym i uczenie tolerancji.
6. Uczenie rozpoznawania zagrożeń i radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
7. Czynne zaangażowanie rodziców w realizację programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły oraz rozwiązywanie bieżących problemów.
8. Propagowanie zdrowego stylu życia oraz higieny pracy/nauki i odpoczynku.
9. Zapobieganie wszelkim przejawom niewłaściwych zachowań, postaw oraz patologii społecznej.
10. Właściwe reagowanie na pojawiające się zagrożenia.
11. Kształtowanie umiejętności planowania i spędzania czasu wolnego w sposób konstruktywny.
12. Uświadomienie konsekwencji używania środków psychotropowych, środków zastępczych (dopalacze), nowych substancji psychoaktywnych i skutków zachowań ryzykownych.
13. Zwiększenie świadomości uczniów na temat dbania o środowisko naturalne.

Cele szczegółowe :

1. Wspieranie wychowanka w rozwoju w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej oraz społecznej wzmacniane i uzupełniane poprzez działania z zakresu profilaktyki młodzieży.
2. Wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.
3. Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom poprzez poszanowanie ich godności i podmiotowości, zapewnienie dyskrecji, dostosowanie działań do wieku, potrzeb i zdiagnozowanych problemów.
4. Pomoc w kształtowaniu i rozwijaniu umiejętności społecznych i psychologicznych.
5. Wspieranie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu.
6. Ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój ucznia.
7. Dostarczenie rzetelnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i konsekwencji zażywania środków psychotropowych, środków zastępczych (dopalaczy) i nowych substancji psychoaktywnych.
8. Reagowanie w sytuacjach rozpoznania pierwszych prób podejmowania zachowań ryzykownych.
9. Pomoc w organizowaniu pierwszego kontaktu ze specjalistą.
10. Wspieranie młodzieży w planowaniu karier edukacyjnych i zawodowych.

IV. Współpraca z rodzicami

W obszarze wychowania i profilaktyki najważniejsi są rodzice, którzy określają cele i metody wychowania. Mają prawo i obowiązek ustalania wartości, na których opiera się wychowanie ich dzieci oraz kierowana do nich profilaktyka. Zadanie szkoły i nauczycieli polega na wspieraniu rodziców w podjętych przez nich zadaniach. W opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego uwzględniono propozycje rodziców (dokonano analizy potrzeb rodziców w sprawach wychowawczych i profilaktycznych i ich oczekiwań wobec szkoły).

V. Cykliczność działań zawartych w Programie wychowawczo-profilaktycznym szkoły w społeczności szkolnej

Roczne działania wychowawcze i profilaktyczne poddawane będą ewaluacji. Uzyskane wyniki zostaną wykorzystane do korekty programu w kolejnym roku szkolnym.

VI. Diagnoza w roku szkolnym 2023/2024

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- analizy czynników chroniących i czynników ryzyka,
- wniosków z ankiet przeprowadzonych wśród uczniów i rodziców,
- wniosków i analiz (wnioski z pracy zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawców, uwag i spostrzeżeń nauczycieli, uczniów i rodziców).

W pierwszej połowie września przeprowadzono ankietę, której celem była diagnoza potrzeb i problemów występujących w społeczności szkolnej. Ankieta została przeprowadzona wśród społeczności uczniowskiej oraz rodziców/opiekunów prawnych i obejmowała pytania związane z czynnikami chroniącymi oraz czynnikami ryzyka. Zebrano i dokonano analizy informacji w zakresie poczucia bezpieczeństwa, zagrożenia substancjami psychoaktywnymi i używkami, relacji rodzinnych oraz społecznych, a także zainteresowań uczniów. Ankiety znajdują się w załączniku do niniejszego programu.

Badaniami ankietowymi objęto:

- 309 uczniów klas I - IV
- 254 rodziców uczniów klas I - IV

Wnioski wynikające z przeprowadzonej diagnozy:

1. Większość uczniów czuje się w szkole bezpiecznie. Ponadto 95 % rodziców również uważa, że ich dzieci czują się bezpiecznie w szkole.
2. Zdecydowana większość uczniów nie doznaje w szkole przemocy fizycznej, większość uczniów nie doznaje w szkole przemocy słownej, psychicznej,

- emocjonalnej ze strony kolegów, koleżanek. Rodzice/opiekunowie prawni również nie zauważają, by ich dzieci doznawały w/w przemocy.
3. W szkole istnieją jasno określone zasady postępowania, które uczniowie znają i starają się ich przestrzegać.
 4. Większość uczniów nie wchodzi w konflikty z rówieśnikami, potrafią rozwiązywać konflikty w sposób konstruktywny, nie używając przemocy fizycznej. Zdaniem rodziców ich dzieci rzadko bądź wcale nie popadają w konflikty rówieśnicze.
 5. Zdecydowana większość uczniów nie spotkała się z zachęceniem do zażywania środków psychoaktywnych (narkotyków, dopalaczy, leków).
 6. Około 30% uczniów nie wie jak zachować się w stosunku do osoby zażywającej narkotyki.
 7. Aż 25 osób zadeklarowało, że spotkało się w szkole z zachęcaniem do zażywania środków psychoaktywnych, natomiast aż 55 uczniów przyznało, że wśród ich bliskich znajomych, są osoby zażywające substancje psychoaktywne.
 8. Aż 59 uczniów zadeklarowało, że proponowano im substancje psychoaktywne.
 9. Bardzo niewielka liczba uczniów klas maturalnych ma za sobą pierwszy kontakt z substancjami psychoaktywnymi, zdecydowana większość uczniów nie podejmuje prób korzystania z ww. substancji. Ich rodzice nie mają świadomości o występującym problemie.
 10. Aż 32% uczniów nie ma zdania na temat skutecznego narzędzia pomocy osobie zażywającej narkotyki
 11. Na terenie szkoły organizowane są zajęcia o charakterze profilaktycznym dotyczące środków psychoaktywnych i różnego rodzaju używek.
 12. Uczniowie są świadomi znaczenia aktywności fizycznej w życiu człowieka, są aktywni fizycznie, zdecydowana większość uprawia sport przynajmniej raz w tygodniu.
 13. Uczniowie są w większości szczęśliwi i zadowoleni ze swojego życia, jednakże 26% uczniów wciąż odczuwa negatywne skutki dotyczące zdrowia psychicznego po okresie izolacji pandemicznej.
 14. 76% uczniów jest zadowolona lub bardzo zadowolona ze swoich kontaktów z przyjaciółmi.

15. 84% uczniów spotyka się z przyjaciółmi przynajmniej raz w tygodniu. Podobny procent rodziców uważa, że ich dziecko spotyka się ze znajomymi co najmniej raz w tygodniu.
16. Uczniowie w większości czują się lubiani/akceptowani przez swoich rówieśników. Rodzice nie zauważają problemu z akceptowaniem ich dziecka w grupie rówieśniczej.
17. 19% uczniów uważa, że w ich klasie są osoby, które traktują je w sposób lekceważący, 6 % rodziców jest tego samego zdania.
18. Uczniowie nie zawsze umieją radzić sobie w trudnych sytuacjach, często nie potrafią w sposób konstruktywny radzić sobie z negatywnymi uczuciami i emocjami, największa liczba uczniów (51%) przyznała, że w sytuacjach nerwowych m.in. płaczą z bezsilności. Rodzice w większości uważają, że ich dzieci potrafią rozmawiać o istniejącym problemie.
19. Uczniowie w zróżnicowany sposób spędzają czas wolny. Wśród najczęstszych form spędzania wolnego czasu znalazły się:
 - spędzanie czasu ze znajomymi,
 - spędzanie czasu samemu/samej,
 - przeglądanie portali społecznościowych,
 - oglądanie telewizji/ filmów/ seriali,
 - rozwijanie zainteresowań/ pasji,
 - spędzanie czasu z rodziną,
 - czytanie książek,
 - uprawianie sportu,
 - granie w gry na komputerze/ konsoli.

Czynniki ryzyka:

1. Przeciążenie nauką, brak czasu na odpoczynek.
2. Trudności wynikające z fazy rozwojowej (deficyty w obszarze kształtowania tożsamości i adekwatnej samooceny).
3. Możliwość rozwoju uzależnień behawioralnych np. uzależnienie od Internetu, telefonu komórkowego.
4. Słabo rozwinięte kompetencje emocjonalne i społeczne (np., radzenie sobie z własnymi emocjami, stresem)
5. Problemy zdrowotne, rodzinne.

6. Ułatwiony dostęp do środków psychoaktywnych oraz coraz częstsze przypadki zażywania i uzależnień w otoczeniu uczniów.
7. Liczne klasy, trudności w zindywidualizowaniu podejścia do ucznia.

Czynniki chroniące:

1. Przyjazna atmosfera panująca w szkole.
2. Więzy rodzinne.
3. Wsparcie specjalistów.
4. Wspólne celebrowanie uroczystości szkolnych.
5. Budowanie społeczności szkolnej w oparciu o wzajemny szacunek i tolerancję.
6. Świadomość i wiedza uczniów dotycząca konsekwencji zachowań ryzykownych.
7. Dobre relacje rówieśnicze.
8. Konstruktywne zainteresowania.
9. Wysoki poziom nauczania.
10. Działania profilaktyczne i zaradcze podejmowane przez szkołę.
11. Kompetentna, doświadczona kadra.

Tematy zaproponowane przez uczniów do realizacji na godzinach do dyspozycji wychowawcy:

1. Depresja oraz zaburzenia lękowe i sposoby radzenia sobie z nimi,
2. Stres i sposoby radzenia sobie z nim,
3. Zaburzenia odżywiania,
4. Skuteczna nauka i sens przedmiotów szkolnych,
5. Używki i ich konsekwencje,
6. Zwiększenie świadomości odnośnie pomocy psychologicznej,
7. Tolerancja dla rówieśników,
8. Wycieczki szkolne.

Tematy zaproponowane przez rodziców do realizacji na godzinach do dyspozycji wychowawcy:

1. Integracja. Relacje z rówieśnikami, współpraca.
2. Tolerancja.
3. Nękanie psychiczne.

4. Budowanie pewności siebie, akceptacja i samoakceptacja.
5. Świadomość zagrożeń związanych z używkami.
6. Problem depresji.
7. Radzenie sobie ze stresem, złością.
8. Poruszenie tematów związanych z statusem materialnym, majątkowym – że biedne dzieci nie są gorsze od bogatszych.

Rekomendacje/zalecenia na rok 2023/2024:

1. Zwiększyć ilość zajęć wychowawczych (m.in. w ramach godzin z wychowawcą) dotyczących tolerancji, szacunku, samoakceptacji, czy budowania relacji. Położyć nacisk na ww. zagadnienia podczas wszystkich działań wychowawczych podejmowanych wobec uczniów (np. apele, wyjścia do instytucji kulturalnych, rozmowy z uczniami, krótkie wycieczki integracyjne).
2. Zacieśnić współpracę nauczycieli i rodziców we wzmacnianiu postaw pozytywnych młodzieży, a także w kształtowaniu szacunku dla nauczycieli i pracowników szkoły, rodziców.
3. Kształtować umiejętności w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, w szczególności w środowisku tzw. nowych mediów oraz przeciwdziałać zjawisku cyberprzemocy poprzez podejmowanie działań wychowawczych i profilaktycznych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli (uczniowie wskazują na coraz częstsze zjawisko hejtu w sieci wśród rówieśników)
4. Zwiększać kompetencje społeczne i emocjonalne uczniów poprzez realizację odpowiednich programów i zajęć psychoedukacyjnych np. „Słowa są oknami lub ścianami” w ramach projektu „SOS dla zdrowia psychicznego młodzieży.”
5. Wzmocnienie poczucia sprawczości wśród młodzieży szkolnej oraz pierwsza pomoc psychologiczna – udział szkoły w programie profilaktycznym godzina dla młodych głów.
6. Wspomagać czynniki chroniące dzieci przed zachowaniami ryzykownymi i zagrażającym zdrowiu (środki psychoaktywne, wyroby tytoniowe, alkohol) poprzez rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów (zajęcia dodatkowe, udział w konkursach) oraz kształtowanie umiejętności zachowań asertywnych (rozmowy, pogadanki, spotkania z przedstawicielami różnych instytucji).

7. Zadbać o motywowanie uczniów do samorozwoju i systematycznego zdobywania wiedzy. Zapoznać uczniów ze skutecznymi strategiami zdobywania wiedzy i umiejętności na podstawie indywidualnych stylów uczenia się.
8. Zmniejszyć absencję szkolną uczniów, poprzez wyciąganie odpowiednich, przewidzianych w statucie szkoły, konsekwencji wobec uczniów nagminnie opuszczających zajęcia lekcyjne.
9. Wzmacniać edukację ekologiczną w szkole. Rozwijać postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne.
10. Rozwijać i umacniać u uczniów prawidłowe funkcjonowanie w grupie społecznej w szkole, klasie.
11. Podnosić jakość edukacji poprzez działania uwzględniające zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wszystkich uczniów, zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.
12. Roztropne korzystanie w procesie kształcenia z narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne.

VII. Zakres zagadnień do realizacji w ramach godziny do dyspozycji wychowawcy w roku szkolnym 2023/2024

Zajęcia prowadzone w ramach programu wychowawczego dotyczą następujących grup zagadnień:

1. Moja szkoła
 - organizacja życia klasy i szkoły
 - znajomość praw i obowiązków uczniowskich i przepisów regulujących życie szkoły
 - kim jestem, dokąd zmierzam – autoprezentacja uczniów
 - moje miejsce i rola w grupie, w środowisku lokalnym, społeczeństwie;
 - **integracja zespołu klasowego, rozwijanie współpracy i pomocy koleżeńskiej**
 - **strategie skutecznego uczenia się na podstawie zdiagnozowanych stylów uczenia się**
 - „nowa szkoła – nowe nadzieje i wyzwania” – oczekiwania i zamierzenia

2. Zdrowie

- kształtowanie umiejętności radzenia sobie z presją środowiska/grupy
- **źródła i istota stresu, sposoby radzenia sobie z nim**
- higiena ciała i umysłu, higiena miejsca pracy
- zagrożenia cywilizacyjne
- moda na niepalenie; e-papierosy
- nie piję – konsekwencje nadużywania alkoholu
- narkotyki i dopalacze
- **depresja – choroba XXI wieku?**
- choroby cywilizacyjne i społeczne
- agresja – czy dotyczy mnie czy moich kolegów?
- **uzależnienie od (Internetu, telefonu, używek)**
- zarządzanie czasem

3. Jestem bezpieczny

- bezpieczeństwo w drodze do szkoły, domu, miejsc wypoczynku;
- przemoc/agresja – w szkole, domu, na ulicy
- **kształtowanie relacji w domu, szkole, grupie, organizacji, itp.**
- zasady udzielania pierwszej pomocy
- jestem odpowiedzialny na drodze
- jestem odpowiedzialny w sieci
- **cyberprzemoc**

4. Umiejętności społeczne

- **umiejętność słuchania i rozmawiania, czyli jak komunikować się z innymi**
- dochodzimy do porozumienia – dyskusja, negocjacje, kompromis
- **asertywność- potrafię powiedzieć „nie”**
- jak umiejętnie poszukiwać i selekcjonować informacje, krytycyzm
- wrażliwość na potrzeby innych, poszanowanie swojej i innej kultury i tradycji
- propagowanie postawy patriotycznej
- bogactwo mowy ojczystej – szanuję swój język
- świadomość i ekspresja kulturalna

- **z kim się przyjaźnię i dlaczego? czy jestem tolerancyjny?**
- akcje charytatywne, promowanie postaw prospołecznych
- współpraca z instytucjami działającymi na rzecz edukacji, kultury i społeczeństwa

5. Dbłość o własny rozwój, preorientacja zawodowa

- moje mocne i słabe strony; samodoskonalenie
- szanuj siebie, szanuj innych
- mój wolny czas- czytam, korzystam z rozrywek kulturalnych, uprawiam sport, udzielam się w środowisku lokalnym z korzyścią dla rozwoju osobowości
- czy jestem kreatywny i przedsiębiorczy?
- pomoc koleżeńska – pomagam innym i sam się rozwijam
- jestem odpowiedzialny za swoje postępy w nauce – kształtowanie pozytywnych postaw uczniowskich, motywowanie uczniów do działania
- odpowiedzialność, sumienność, punktualność, kreatywność, umiejętność pracy w zespole – jakie cechy są cenione przez pracodawców?
- **planowanie własnego rozwoju /planowanie kształcenia i kariery zawodowej**
- autorytety
- moje umiejętności cyfrowe- czy potrafię już wszystko?
- budzenie wrażliwości na potrzeby innych, wolontariat
- odpowiedzialność za swoje zachowanie – kształtuję swój charakter

Nauczyciel wychowawca zobowiązany jest uwzględnić treści wynikające z potrzeb uczniów.

Poniżej znajdują się proponowane tematy godzin do dyspozycji wychowawcy. Kolejność realizacji treści jest dowolna. Zalecane jest wykorzystanie aktywnych metod pracy z uczniami.

Klasa I

1. Zapoznanie uczniów z organizacją roku szkolnego i statutem szkoły, w tym zasadami oceniania i wymaganiami. Prawa i obowiązki ucznia.
2. Wybór samorządu klasowego i organizacja pracy zespołu.
3. Jak nie marnować czasu wolnego. Prezentacja zainteresowań, wartościowe formy spędzania czasu przeznaczonego na odpoczynek.
4. Jak się czuję w nowej szkole? Właściwe nastawienie wobec nowych wyzwań.
5. Integracja zespołu klasowego. Współpraca i rywalizacja.
6. Umiejętne gospodarowanie czasem pracy i wolnym od zajęć.
7. (Czy wiem) kim będę? Wybór studiów, zawodu.
8. Moje miejsce w klasie, szkole, środowisku lokalnym.
9. Agresja – czy dotyczy mnie lub moich kolegów? Przemoc w cyberprzestrzeni.
10. Umiejętność słuchania i rozmawiania, czyli jak komunikować się z innymi.
11. Ciągłe tylko nauka i nauka. Stres, jak radzić sobie z emocjami?
12. Dbam o zdrowie swoje i innych– higiena ciała i umysłu, higiena miejsca pracy.
13. Jak polubić siebie.
14. Źródła zagrożeń dla zdrowia i życia współczesnego człowieka.
15. Nie piję, nie palę, nie biorę – jak powiedzieć NIE?
16. Zagrożenia Internetu. Jak zapobiegać cyberprzemocy i jak na nią reagować.
17. Jak poradzić sobie z trudnościami w nauce? Style i metody skutecznego uczenia się.
18. Ja uzależniony od smartfonu czy Internetu?! Rozsądne korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych.
19. Jak widzę siebie a jak widzą mnie inni? Moje zalety i wady. Jak rozwijać kreatywność.
20. Z kim się przyjaźnię i dlaczego?
21. Jestem Polakiem i (czy) jestem z tego dumny/dumna.
22. Zachowania ryzykowne wśród młodzieży (środki psychotropowe)
23. Inicjacja seksualna. (Niechciana) ciąża i co dalej?

24. Moja szkoła – znam jej tradycje i patrona.
25. Zdrowe odżywianie się.
26. Wolontariat- jestem wrażliwy i otwarty na drugiego człowieka.
27. Moje obecne cele i priorytety a moja przyszłość.
28. Sprawy bieżące – analiza wyników nauczania i uczenia się.

Klasa II

1. Zapoznanie uczniów z organizacją roku szkolnego i zmianami w statucie. Prawa i obowiązki ucznia.
2. Wybór samorządu klasowego. Wyzwania dla naszej klasy – co nas czeka w tym roku?
3. Jak dobrze się znamy- zajęcia integracyjne.
4. Stosowne zachowanie i odpowiedni strój.
5. Zaangażowanie w życie szkoły i środowiska lokalnego- dlaczego warto?
6. Pomagam innym i sam się rozwijam – pomoc koleżeńska.
7. Wolontariat.
8. Moje plany na przyszłość – studia, praca, pasje...
9. Rozpoznawanie swoich predyspozycji i zainteresowań zawodowych.
10. Autorytety – ludzie, których podziwiam, ludzie, którym ufam. Wielcy Polacy.
11. Dochodzimy do porozumienia – dyskusja, negocjacje, kompromis, współpraca.
12. Problemy – jak sobie z nimi radzić?
13. Czy odpowiedzialnie korzystam z mediów społecznościowych?
14. Rodzina – jej znaczenie w życiu człowieka.
15. Zawsze mogę lepiej- kształcenie ustawiczne. Aktywność podczas zajęć lekcyjnych.
16. Inny nie znaczy gorszy- postawa tolerancji wobec drugiej osoby.
17. Konformizm – czy czuję presję społeczną? Dyskusja o wolnym wyborze, presji grupy.
18. Jak osiągnąć sukces w szkole i na rynku pracy?

19. Jak się uczyć? Style i metody skutecznego uczenia się.
20. Czy wiem co jem?
21. Dlaczego warto być kreatywnym i przedsiębiorczym. Podejmowanie ryzyka.
22. Narkotyki i dopalacze.
23. Zagrożenia cywilizacyjne. Źródła zagrożeń dla naszego zdrowia i życia.
24. Veto wobec przemocy w sieci.
25. „Polecam książkę, film, koncert...” – nasze pasje i zainteresowania.
26. Moje mocne i słabe strony; samodoskonalenie.
27. Patriotyzm – jak go rozumiem? – dyskusja. Sytuacje trudne i ja.
28. Sprawy bieżące – analiza wyników nauczania i uczenia się.

Klasa III

1. Zapoznanie uczniów z organizacją roku szkolnego i zmianami w statucie.
2. Stres – jak sobie z nim radzić ?
3. Rozumiem swoje emocje, rozmowa na temat wyrażania własnych emocji w sposób akceptowalny przez społeczeństwo.
4. Asertywność – moja mocna strona „potrafię mówić „nie””.
5. Jestem wolny/a od nałogów.
6. Jestem dumny/a ze swojego pochodzenia narodowościowego – wzmacniamy postawy patriotyczne.
7. Moje plany na przyszłość – kilka słów o studiach i pracy.
8. Moje zainteresowania i pasje? Jak znaleźć na to czas.
9. Umiejętność zarządzania własnym czasem.
10. Świadomie korzystam z Internetu oraz narzędzi cyfrowych.
11. Zdrowe odżywianie – jak ważna jest zdrowa dieta w trakcie rozwoju.
12. Jak się uczyć, style i metody skutecznego uczenia się.
13. Wolontariat.
14. Moi bliscy, moja rodzina – czy potrafimy ze sobą rozmawiać ?

15. Ośrodki pomocowe – wiem gdzie mogę się zgłosić po pomoc w sytuacji kryzysu.
16. Sprawy bieżące.
17. Analiza wyników nauczania.

Klasa IV

1. Zapoznanie uczniów z organizacją roku szkolnego i zmianami w statucie.
2. Studniówka – sprawy organizacyjne.
3. Zachowanie i ubiór w sytuacjach oficjalnych (matura, studniówka, rozmowa kwalifikacyjna).
4. Omówienie procedur egzaminu maturalnego.
5. Stres – potrafię go wykorzystać. Rozumiem swoje emocje.
6. Używki w życiu młodego człowieka. Czy umiem powiedzieć „nie.”
7. Reagowanie i zapobieganie cyberprzemocy. Czy jestem odpowiedzialny w sieci?
8. Jestem dumny, że jestem Polakiem/Polką. Czy jestem patriotą?
9. Jak zdobywam wiedzę? Style i sposoby skutecznego uczenia się i przygotowania do matury.
10. Czy technologia pomaga czy przeszkadza?
11. Studia i (czy) praca. Jak szukać?
12. Egzamin ustny, rozmowa kwalifikacyjna- jak dobrze wypaść? Bądź kreatywny.
13. Czy mam plany na bliższą i dalszą przyszłość (nauka, rodzina, praca)?
14. Kształcenie i samokształcenie, ich związek ze zdolnościami, zainteresowaniami i rozwojem osobistym.
15. Pasje, a sukces zawodowy.
16. Jak Cię widzą, tak Cię... zatrudnią. Jak zrobić dobre wrażenie na pracodawcy.
17. Komunikacja ludzi dorosłych. Odpowiedzialność za słowa. Współpraca w zespole.
18. Najważniejsze dla mnie są...- wartości w życiu młodego człowieka.
19. Jestem świadomy swoich zdolności, umiejętności, kwalifikacji.
20. Moje relacje z bliskimi. Czy telewizja i Internet zastąpią rozmowy?
21. Jestem odpowiedzialny na drodze. Wypadek drogowy, a moje powinności. Zasady udzielania pierwszej pomocy.
22. Sprawy bieżące – analiza wyników nauczania i uczenia się.

VIII. Działania profilaktyczne należy prowadzić na trzech poziomach:

Działania na pierwszym poziomie (tzw. profilaktyka I stopnia / profilaktyka uniwersalna) kierowane są do tych wszystkich osób, które nie wykazują dysfunkcji w rozwoju lub zachowaniu, ale w ich otoczeniu występują czynniki ryzyka i dlatego należy wyposażyć ich w umiejętności skutecznego przeciwstawiania się niebezpieczeństwom oraz dbania o własne zdrowie i życie.

Działania na drugim poziomie (tzw. profilaktyka II stopnia / profilaktyka selektywna) kierowane są do osób, w których rozwoju lub zachowaniu pojawiają się pierwsze przejawy zaburzeń, a jej celem jest zahamowanie rozwoju dysfunkcji i przywrócenie funkcjonalności.

Działania na trzecim poziomie (tzw. profilaktyka III stopnia / profilaktyka skoncentrowana na jednostce) kierowane są do osób, które dzięki oddziaływaniom terapeutycznym odzyskały sprawność i funkcjonalność, a teraz wracając do swojego naturalnego środowiska potrzebują wsparcia, które pomoże im w readaptacji i uchroni przed nawrotem trudności.

Profilaktyka jako kompleksowa interwencja wspierająca proces wychowania obejmuje równoległe trzy obszary działania:

- wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia,
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Profilaktyka

Działania	Adresaci	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Diagnoza wstępna (ankieta)	Uczniowie klas 1,2,3,4	Wrzesień	Psycholog, pedagog
Warsztaty „Odpowiedzialność karna – przemoc psychiczna, fizyczna, cyberprzemoc”	Uczniowie Klas 2	Październik	Koordinator : Pedagog specjaliści ds. profilaktyki – Policja

<p>Poszerzenie wiedzy na temat rozpoznawania wczesnych objawów zażywania substancji psychotropowych, środków zastępczych (dopalaczy), nowych substancji psychoaktywnych oraz innych używek, mechanizmów chroniących przed używaniem narkotyków oraz podniesienie kompetencji z zakresu asertywności.</p> <p>Przekazanie informacji dotyczących skutecznych sposobów mających na celu przeciwdziałanie zażywaniu ww. substancji.</p> <p>Udostępnienie informacji (w formie gazetki, wiadomości/ogłoszenia na Librusie) na temat oferty pomocy specjalistycznej w przypadku zażywania ww substancji</p> <p>Udostępnienie informacji (jak wyżej) na temat konsekwencji prawnych związanych z zażywaniem ww substancji oraz o procedurach w przypadku zagrożenia narkomanią</p>	<p>Uczniowie klas 1-4</p> <p>Rodzice uczniów</p> <p>Wychowawcy Nauczyciele</p> <p>Rodzice Wychowawcy Nauczyciele</p> <p>Uczniowie Rodzice Wychowawcy Nauczyciele</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Specjaliści Psycholog, Pedagog Wychowawcy Nauczyciele</p> <p>Specjaliści Psycholog Pedagog</p>
<p>Krajowy program ograniczania zdrowotnych następstw palenia tytoniu w Polsce</p>	<p>Uczniowie klas 1-4</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Koordinator : p. Krystyna Kucińska, Wychowawcy Psycholog Specjaliści</p>
<p>Profilaktyka zakażeń</p>	<p>Uczniowie</p>	<p>Cały rok</p>	<p>p. Krystyna Kucińska</p>

HPV i zachorowań na raka szyjki macicy	klas 1-4		Specjaliści
Program edukacyjny „Wiem nie biorę – jestem bezpieczny!”	Uczniowie klas 1-4	Cały rok	Koordinator : p. Krystyna Kucińska, p. Agnieszka Bełzowska-Maślak
Działania związane z zapobieganiem HIV/AIDS oraz chorobom przenoszonym drogą płciową	Uczniowie klas 1-4	Cały rok	p. Krystyna Kucińska Specjaliści
Zapobieganie fonoholizmowi- nadmiernemu i szkodliwemu używaniu telefonu komórkowego.	Uczniowie klas 1-4	Cały rok	Nauczyciele Wychowawcy
Zapobieganie paleniu papierosów i e-papierosów (wzmoczone dyżury nauczycieli w miejsca newralgicznych, gazetki informacyjne na temat szkodliwości palenia, prezentacje multimedialne, informowanie rodziców)	Uczniowie klas 1-4	Cały rok	Nauczyciele Wychowawcy Psycholog Pedagog
Program „Wybierz życie – pierwszy krok”	Uczniowie klas 1-4	Cały rok	p. Krystyna Kucińska p. Agnieszka Bełzowska – Maślak

Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia. Zdrowie emocjonalne, promowanie postaw prospołecznych

Działania	Adresaci	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne
<p>Promowanie zdrowego stylu życia. Zwiększenie świadomości uczniów na temat kształtowania prawidłowych nawyków żywieniowych (lekcje wychowawcze, zdrowe śniadania, prezentacje multimedialne) Przeciwdziałanie otyłości poprzez propagowanie aktywności fizycznej.</p>	Klasy 1-4	Cały rok	Wychowawcy Nauczyciele (wuefiści) Psycholog Pedagog
<p>Edukacja dotycząca ochrony środowiska ma na celu zwiększenie świadomości uczniów na temat dbania o środowisko naturalne, najbliższe otoczenie, czyste powietrze i zdrowie.</p>	Klasy 1-4		Nauczyciele, Wychowawcy
<p>Warsztaty profilaktyczno-psycho-edukacyjne „Słowa są oknami lub ścianami” w ramach projektu „SOS dla zdrowia psychicznego młodzieży”</p>	Wybrana klasa	Styczeń-Maj	Psycholog

Integracja klasy (przeciwdziałanie wykluczeniu, dyskryminacji, wzmacnianie umiejętności prospołecznych uczniów)	Uczniowie klas 1-4	Na bieżąco	Wychowawcy Psycholog Pedagog
Asertywność. Sposób radzenia sobie z presją środowiska. Otwartość na zmiany i stała ciekawość poznawcza-innowacyjność i kreatywność, kształtowanie umiejętności stawiania sobie celów i ich planowa realizacja.	Uczniowie klas 1-4	Cały rok	Wychowawcy Psycholog Pedagog
Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych: umiejętność funkcjonowania w środowisku, wzmacnianie postaw prospołecznych. Kształcenie umiejętności życiowych (kontrolowania emocji i zachowań, wyrażania uczuć, radzenia sobie i podejmowania konstruktywnych decyzji w sytuacjach problemowych, krytyczne myślenie) - - Warsztaty dotyczące: inteligencji emocjonalnej, psychologicznych mechanizmów negocjacji, manipulacji i perswazji	Uczniowie Klas 1-4	Cały rok	Wychowawcy Nauczyciele Psycholog Pedagog Psycholog PPP
Wspieranie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi- dostosowania do zaleceń poradni oraz potrzeb uczniów.	Uczniowie Klas 1-4		Psycholog Pedagog Wychowawcy Nauczyciele
Trening antystresowy. Autoprezentacja.	Uczniowie klas 4	Cały rok	Specjaliści Psycholog Pedagog
Propagowanie idei wolontariatu. Zachęcanie uczniów do wzięcia udziału	Uczniowie Społeczność lokalna	Cały rok	Wychowawcy Nauczyciele

w przedsięwzięciach charytatywnych.			
Organizowanie pomocy koleżeńskiej	Uczniowie Klas 1-4	Cały rok	Wychowawcy Zespoły klasowe
Wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych.	Uczniowie Klas 4	I okres	Doradca zawodowy(warsztaty) wychowawcy
Kształcenie u młodzieży aktywnej postawy wobec swojego życia zawodowego.	Uczniowie Klas 1-2	II okres	
„Jestem patriotą” Udział w uroczystościach szkolnych Kształtowanie patriotycznych postaw. Rola wartości w życiu człowieka	Uczniowie Klas 1-4	Cały rok	Wychowawcy Nauczyciele

Przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemów natury psychicznej: zaburzenia nastroju, nerwice, depresje

Działania	Adresaci	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Przyczyny i objawy depresji, samobójstw wśród młodzieży- zajęcia warsztatowe na w/w tematy	Uczniowie klas 1-4	Cały rok	Psycholog
Poszerzanie wiedzy na temat prawidłowego rozwoju uczniów (zaburzenia zdrowia psychicznego, przyczyn i objawów nerwicy, depresji, zaburzeń jedzenia, samookaleczeń wśród uczniów)	Rodzice Nauczyciele Uczniowie	Cały rok	Psycholog Pedagog Specjaliści

Wychowanie do odpowiedzialności za drugiego człowieka

Działania	Adresaci	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Program edukacyjny „ARS- czyli jak dbać o miłość?”	Uczniowie Klas 1	Cały rok	Szkolny koordynator- p. Agnieszka Bełzowska-Maślak nauczyciele biologii
Promocja honorowego krwiodawstwa	Uczniowie klas 1-4	Cały rok	p. Agnieszka Bełzowska-Maślak

Wspieranie uczniów w nauce, rozwijaniu zainteresowań, uzdolnień

Działania	Adresaci	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Diagnoza stylów uczenia się , opracowanie i wdrożenie skutecznych strategii uczenia się w oparciu o indywidualne wyniki diagnozy.	Uczniowie klas 1	Wrzesień/ październik	Psycholog Pedagog wychowawcy klas
Prowadzenie zajęć z uczniami na temat skutecznych metod i technik uczenia się, planowania nauki i zarządzania czasem wolnym Warsztaty: Efektywne uczenie się, trening pamięci i koncentracji, zdolność analitycznego i logicznego myślenia	Uczniowie klas 1-4	Cały rok	p. Paulina Litwicka- Tomczyk
Stworzenie oferty zajęć dodatkowych			Nauczyciele wychowawcy

Zapobieganie niskiej frekwencji

Działania	Adresaci	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analiza frekwencji ▪ Przyczyny absencji ▪ Skutki absencji 	Uczniowie klas 1-4	Cały rok	Wychowawcy Psycholog Pedagog Nauczyciele Rodzice
Dyżur psychologa w zależności od potrzeb w ramach indywidualnych konsultacji	Nauczyciele Rodzice Uczniowie	Cały rok	Psycholog
Systematyczne usprawiedliwianie nieobecności	Uczniowie	Na bieżąco	Wychowawcy Rodzice Uczniowie
Analiza frekwencji uczniów przez psychologa/ pedagoga szkolnego	Uczniowie	Na bieżąco	Psycholog Pedagog
Rozmowy z klasami o najniższej frekwencji	Uczniowie klas 1-4	Wg potrzeb	Wychowawcy Psycholog Pedagog Dyrekcja
Nawiązanie współpracy z rodzicami uczniów o niskiej frekwencji	Uczniowie Rodzice	Wg potrzeb	Wychowawcy Psycholog Pedagog
Wprowadzenie kontraktów edukacyjnych dla uczniów pełnoletnich z niską frekwencją	Uczniowie pełnoletni	Wg potrzeb	Nauczyciele Wychowawcy

Przeciwdziałanie agresji i przemocy

Działania	Adresaci	Terminy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Diagnoza wstępna (ankieta)	Uczniowie klas 1-4	Wrzesień	Psycholog Pedagog
Podniesienie kompetencji uczniów w zakresie bezpiecznego korzystania z cyberprzestrzeni oraz reagowanie na zagrożenia: (gry komputerowe, seksting, stalking, hazard).	Uczniowie klas 1-4	Cały rok	Specjaliści Wychowawcy Psycholog Pedagog Nauczyciele informatyki

Kształtowanie umiejętności w zakresie bezpiecznego korzystania z technologii informacyjnych i komunikacyjnych wśród młodzieży.	Uczniowie Klas 1-4	Cały rok	Psycholog Pedagog Wychowawcy Nauczyciele
--	-----------------------	----------	---

IX. Ewaluacja programu

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) analizy przypadków.

Szkolny program profilaktyki realizowany będzie przez trzy lata. Do całościowej oceny posłużą następujące wskaźniki skuteczności:

- 1) Wiedza, postawy i zachowanie uczniów:
 - czy uczniowie potrafią radzić sobie z trudnościami?
 - czy potrafią współpracować w grupie?
 - czy posiadają wiedzę na temat szkodliwości środków odurzających?
 - czy potrafią powstrzymać się przed używaniem tych substancji?

- czy zrozumieli istotę
 - przemocy, presji rówieśniczej, i potrafią się jej przeciwstawić,
 - istotę problemów psychicznych: zaburzeń nastroju, nerwicy, depresji, zaburzeń w jedzeniu?
- czy prezentują prawidłowe postawy wobec nauki szkolnej, używania środków psychoaktywnych, odurzających się rówieśników?

2) Aktywność uczniów:

- czy włączają się do różnorodnych działań i programów realizowanych na terenie szkoły?
- czy uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych?
- czy podejmują działania o charakterze charytatywnym/ są wolontariuszami

3) Zmiany w funkcjonowaniu szkolnym:

- czy nastąpił wzrost osiągnięć szkolnych?
- czy poprawiła się frekwencja uczniów na zajęciach?
- czy zmniejszyła się liczba interwencji wychowawczych w związku z problemami edukacyjnymi?